

**Nr 76. Motion av Ilona Szatmari
Waldau (V) om att pröva omvänd
planprocess
KSN-2012-0820**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria Gardfjell, Rickard Malmström (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för att kommunfullmäktige ska besluta

att ge kommunstyrelsen (mark- och exploateringsutskottet) och plan- och byggnadsnämnden i uppdrag att inom en lämplig detaljplanläggning av ett större område pröva omvänd planprocess, samt

att därmed besvara motionen.

Uppsala den 10 april 2013
På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria Gardfjell, Rickard Malmström (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist, Simone Falk, Louise Landerholm Bill (alla M), Peter Nordgren (FP), Karin Ericsson (C), Irene Zetterberg, Milischia Rezai (båda S) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

Ilona Szatmari Waldau (V) har i motion, väckt vid sammanträde den 12 juni 2012, yrkat att uppdrag ges till plan- och byggnadsnämnden att inom en lämplig detaljplanläggning av ett större område pröva omvänd planprocess. Motionen återges i *ärendets bilaga 1*.

Remissbehandling

Motionen har remitterats till plan- och byggnadsnämnden (PBN). Nämnden anför att det finns mycket begränsade möjligheter för nämnden att förutsättningslöst tillämpa en omvänd planprocess, eftersom planarbetena normalt utgår från ansökningar från markägare som vill pröva ett specifikt ändamål. I de fall kommunen är markägare kan dock kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott besluta om att på ett för kringboende mer involverande sätt ta fram förslag till hur det aktuella området kan utvecklas. Nämnden konstaterar slutligen att vid planeringsarbeten på nivån "fördjupad översiktsplan" finns förutsättningar för omvända planeringsprocesser. *Ärendets bilaga 2*.

Föredragning

Det är huvudsakligen vid fördjupade översiktsplanarbeten (FÖP) eller större programarbeten som en involverande planeringsprocess är bäst lämpad att starta i. Det är på den geografiska nivån som det finns tillräckligt stort handlingsutrymme för att det ska kännas meningsfullt att delta. Samtidigt går det att klara ut ramarna för handlingsutrymmet genom att formulera mål eller krav utifrån den kommundäckande översiktsplanen på den funktionella innehållet i det aktuella området. På det sättet kan man tydligt visa vad som är – respektive inte är – påverkbart redan i inledningen av processen och därmed undvika senare besvikelser. Med ett sådant översiktligt arbete som grund kan sedan detaljplanarbeten inom området få en hög legitimitet, eftersom de i normalfallet går ut på att genomföra de övergripande intentionerna som arbetats fram på FÖP-/program-nivån.

Rimliga platser att pröva planeringsprocesser som på ett mer djupgående sätt involverar lokala intressenter och medborgare är i våra utvecklingsorter och vissa stadsdelar som står inför omfattande förändringar/förnyelse. Det är också rimligt att där så finns förutsättningar utgå från de stadsdelsutvecklingsarbeten som redan pågår och som har en tydlig involverande ambition. Ett sådant område är Gottsunda-Valsätra, som står inför en omfattande upprustning och förnyelse av sitt bostadsbestånd och där det finns utrymme för tillskott av bebyggelse och andra funktioner.

Möjligheten att pröva processer i motionens anda bevakas i samband med stadsdelsutvecklingsarbeten och kommande FÖP- och programarbeten. Det ligger inom ramen för kommunstyrelsens uppdrag att proaktivt bevaka utvecklingen i stadsdelar och tätorter.

Med hänvisning till ovan föreslås motionen besvarad

Ekonomiska konsekvenser
Inte aktuellt i detta ärende.

BILAGA 1

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2012-06-08
Direkt	KSN-2012-0820
	60 Avbil 1

Motion om att prova omvänd planprocess

Uppsala förtätats och nya bebyggelseområden tillkommer i de olika tätorterna. I vissa fall formerar sig de boende för att stoppa den nya bebyggelsen, i andra fall har man synpunkter på förläggning och utformning. Överklaganden försenar sedan byggstart avsevärt.

Ett sätt att involvera de kringboende är att använda omvänd planprocess. Det minskar risken för överklagande och göra att de berörda känner sig mer involverade i planeringen av sitt närområde. Demokratiaspekten är en viktig del av en omvänd planprocess, en annan är att man får in sakkunskap från dem som känner bygden/området bäst.

En omvänd planprocess kan gå till så att ett område pekas ut för ny bebyggelse. Föreningar och enskilda bjuds in för att komma med förslag på lämpliga platser, inom området, att bygga på. Tillsammans med tjänstemän och politiker arbetar man därefter fram förslag till områden för nyproduktion. Även barn och ungdomar bör engageras i planeringsarbetet.

Uppgiften att analysera det samlade planeringsunderlaget och föreslå olika åtgärder i området kan göras av de planeringsansvariga men bör ske i samråd med de involverade enskilda.

Försöket med omvänd planprocess har provats i Stockholmsstadsdelen Skarpnäck. Utvärdering visar bl.a. att den omvända planprocessen uppnådde syftet, planerarna upplevde att de fick ett underlag som gav en god grund att föreslå nya kompletteringar i Kärrtorp. Utvärderingen visade att utifrån både experternas kunskaper och den kunskap som boende, företagare och exempelvis olika intresseorganisationer har om stadsdelen kombinerat med en tidig dialog gav ett mer täckande beslutsunderlag och säkrare grund för detaljplaneringen i Kärrtorp. Kunskapen om stadsdelen var mycket värdefull för planerarna. Man konstaterade också att arbetssättet tog mer tid i anspråk vilket behöver vägas mot andra effekter.

Deltagande närboende är mycket mer positiva till ny bebyggelse när de får vara med att påverka innan alla beslut är fattade. En omvänd planprocess borde också prövas i Uppsala men måste naturligtvis prövas utifrån Uppsalas förutsättningar och möjligheter.

Jag föreslår fullmäktige besluta

Att ge Plan- och byggnadsnämnden i uppdrag att inom en lämplig detaljplanläggning av ett större område pröva omvänd planprocess

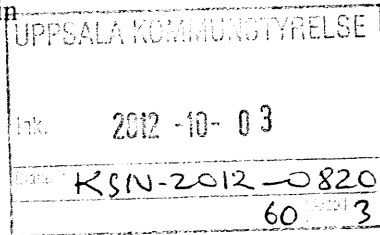
Ilona Szatmari Waldau

Ilona Szatmari Waldau

Handläggare
Anneli Sundin

 Datum
2012-09-20

 Diarienummer
2012/30090-1

Kommunstyrelsen

Remiss från kommunstyrelsen, motion om att pröva omvänd planprocess

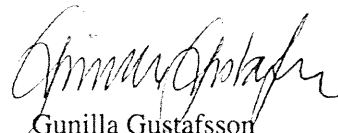
Plan- och byggnadsnämnden har tagit del av rubricerade remiss. Förutsättningarna att tillämpa den omvända planprocessen är dock olika i Stockholms stad och Uppsala kommun:

1. Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala pekar i stort sett aldrig ut ett område för ny bebyggelse helt förutsättningslöst. Det är vanligare att sådant sker inom ramen för översiktlig planering och den har kommunstyrelsen ansvar för.
2. I Uppsala är det vanligast att kommunen *inte* äger marken och att det är privata markägare som initierar en planläggning på sin egen mark. Planområdena blir ofta små med begränsade möjligheter att variera bebyggelsens placering. Plan- och byggnadsnämnden har i det läget inte heller någon möjlighet att föreslå att bebyggelsen ska placeras på någon annans mark än den som ansökan gäller.
3. I de fall kommunen äger marken, beslutar vanligtvis kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott (mex-utskottet) om en markanvisning till ett byggföretag. Sedan ansöker vanligtvis mex-utskottet (men ibland byggföretaget) om detaljplaneläggning. Mex-utskottet har möjlighet att bedriva en omvänd "planprocess" inför ett beslut om markanvisning. Processen ligger inte inom ramen för plan- och bygglagen men vanligtvis föregås även en markanvisning av utredningar om områdets förutsättningar. Resultatet av denna process kan vara underlag för avgränsningen av den mark som ska anvisas och underlag för ansökan om planläggning hos PBN.

Med hänvisning till ovanstående är möjligheterna mycket begränsade för PBN att förutsättningslöst tillämpa en omvänd planprocess. I vissa fall kan dock PBN, i samförstånd med fastighetsägaren, tillämpa en omvänd planprocess för de lokaliserings- och utformningsfrågor som inte är låsta inom den aktuella fastigheten/planområdet. I andra fall kan kommunstyrelsen tillämpa en omvänd planprocess för fördjupade översiktsplaner eller inför beslut om markanvisning.

 Liv Hahne
ordförande

 Gunilla Gustafsson
sekreterare

Plan – och byggnadsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, kontoret för samhällsutveckling • 753 75 UPPSALA •

Besöksadress: Lokföraren, Stationsgatan 12

Telefon: +46 18 - 727 87 00 • Fax: +46 18 - 727 87 10 • E-post: plan-byggnadsnamnden@ uppsala.se

www. uppsala.se

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2012-09-20

Sida

4

§ 252

Diariernr: 2012/30090-1

Remiss från kommunstyrelsen, motion om att pröva omvänd planprocess**Beslut:**

Plan- och byggnadsnämnden godkänner förslag till yttrande och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Möjligheterna är mycket begränsade för nämnden att förutsättningslöst tillämpa en omvänd planprocess. I vissa fall kan dock nämnden, i samförstånd med fastighetsägaren, tillämpa en omvänd planprocess för de lokaliserings- och utformningsfrågor som inte är låsta inom den aktuella fastigheten/planområdet. I andra fall kan kommunstyrelsen tillämpa en omvänd planprocess för fördjupade översiktsplaner eller inför beslut om markanvisning.

Beslutsgång

Ordförande bifaller att yttrandet godkänns.

Beslutsunderlag

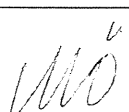
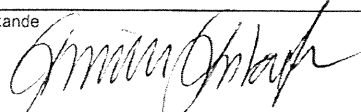
Remiss från kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerandens sign			Utdragsbestyrkande	
-------------------	---	---	--------------------	--